

POGOVOR S SEKRETARJEM SLAVKOM KORBARJEM

Z odgovornim delom proti nejevolji

Napočil je novega leta čas, ko se staro leto prevesi v novo. Ljudska šega vелеva, da vestno pretehtamo svoja dejanja v iztekajočem se letu — da bi s pravim metrom zakoličili trdne temelje svojih prihodnjih dejanj. S to mislijo smo na pragu novega leta navzeli pogovor s sekretarjem komiteja občinske konference Zveze komunistov Ljubljana Center, tovarišem Slavkom Korbarjem.

Mi — pokongresno

● Tovariš sekretar, kongresi Zveze komunistov, Zveze sindikatov, Zveze socialistične mladine in Zveze združenj borcev NOV so bili letos v središču pozornosti vseh naših delovnih ljudi in občanov. Soglasna ocena je, da so bili kongresi dogovor o akciji v vseh konkretnih okoljih. Kako bi ocenili pokongresno akcijo v občini Ljubljana Center nasploh in v Zvezi komunistov še posebej, s tem v zvezi pa tudi organizacijsko preosnovno delovanje v zvezi komunistov?

Menim, da čutimo živahno pokongresno dejavnost tako v sami ZK kot nasploh v družbenopolitičnih organizacijah v občini. Podlaga za takšno trditev sta med drugim tudi akciji obiskov sto organizacij združenega dela in vseh krajevnih skupnosti v Centru. Rezultati naših prizadevanj bi se morali odražati v hitrejši samoupravni preobrazbi življenja, krepitvi družbenoekonomskega položaja delovnega človeka, reševanju številnih vprašanj v občini in mestu in vsakodnevnih problemov, toda ti rezultati še niso zadostni. Rezultati namreč niso v celoti ustrezni naporom družbenopolitičnih dejavnikov. Med vzroki je tudi ta, da posamezni sestavni deli političnega sistema ne delujejo celovito in usklajeno. Ti »izpadi« so zlasti na področjih delovanja delegatskega sistema, samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja. To sta najbolj občutljivi točki v občini, kar ugotavljamo tudi v omenjeni akciji.

V ZK smo del naše aktivnosti namenili uresničevanju tistih sklepov VIII. in XI. kongresa ZK, ki se nanašajo na vsebinsko preosnovo v organiziranosti ZK in njenega nadaljnjega razvoja: utrjevanje osnovnih organizacij, akcijsko povezanost in aktivizacijo vseh komunistov v krajevnih skupnostih pri razreševanju številnih vprašanj, ki se tam porajajo in razrešujejo. V vsakdanji praksi v OZD se že uveljavljajo nove oblike delovanja, ki nadomeščajo prejšnje svete in komiteje, a temeljijo na akcijski in problemski povezanosti komunistov in osnovnih organizacij, ko gre za vprašanja, ki zahtevajo skupno obravnavo. Ob tem se seveda krepijo komunikacije med osnovnimi organizacijami in občinsko konferenco ZK, pri čemer se uveljavlja

bolj prožna vloga OK ZK kot nosilca in usmerjevalca celotne aktivnosti občinske organizacije ZK na načelih demokratičnega centralizma, komiteja pa kot izvršilnega organa, ki je zadolžen za uresničevanje sklepov. S sprejemom statutarnega sklepa bomo te nove oblike dela v občinski organizaciji ZK tudi normativno uredili še v tem letu.

Dober primer frontnega pristopa

● Med večjimi pokongresnimi pobudami OK ZKS Ljubljana Center sta, kot ste dejali, akciji obiskov vseh krajevnih skupnosti in 100 organizacij združenega dela. Ali sta omenjeni akciji, kljub temu, da še nista povsem sklenjeni, opozorili, kje v naših OZD in KS najbolj šepamo in kaj bo treba ukreniti, da bomo dosledno uveljavili novo kvaliteto našega dela in naših odnosov?

»Obe akciji pomenita novo obliko delovanja OK ZKS in drugih družbenopolitičnih organizacij. Te oblike se bomo v naši prihodnji družbenopolitični praksi vse bolj posluževali, saj sta dober primer frontnega pristopa k razreševanju vprašanj. Brez frontnega pristopa, pri čemer ni bistveno, kdo je pobudnik, bi še zlasti glede na veliko število subjektov združenega dela v naši občini, ostajali površinski, potisnjeni v forumsko delo. Nočemo več tako. »Akcija 100« je veliko prispevala h krepitvi povezave med osnovnimi organizacijami in občinsko konferenco ZK, pa tudi med komunisti v združenem delu nasploh. Akcija nam je podala jasnejši pogled na družbeno preobrazbo in uresničevanje zakona o združenem delu. V ospredje »akcije 100«, deloma tudi »akcije 91 krajevnih skupnosti«, je bilo postavljeno vprašanje dohodkovnih odnosov, saj le-ti predstavljajo osrednje vprašanje reprodukcije novih DE odnosov in graditve političnega sistema. Pri tem smo bili posebej pozorni do trgovine (zato največ obiskanih OZD s tega področja) in njenega povezovanja s proizvodnjo, kar je za občino Center še posebej

pomembno. Še vedno je premalo samoupravnega združevanja sredstev. Še vse preveč naložb in načrtov zanje temelji na kreditnem odnosu. Ta ostaja med prevladujočimi tudi v bančništvu — to pa ne more biti osnova zdravega gospodarskega razvoja. Na razgovorih v bančnih OZD smo ugotovili, da ostajata še vedno živi dve negativni značilnosti sedanjih vlaganj in sicer tipično »vrtičkarstvo«, manjkajo pa tudi atraktivni programi v gospodarstvu, kar zanaša občino še posebno velja. Prepočasi se uveljavlja tudi svobodna menjava dela med delavci temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti skupnih služb. Slednje marsikje ohranjajo svoj direktijski položaj. Letošnje sprejemanje aneksov k samoupravnim sporazumom o programih SIS družbenih dejavnosti kaže, da tudi tukaj še niso v celoti uveljavljeni družbenoekonomski odnosi na temelju samoupravnega družbenega planiranja. Seveda je takšnih in podobnih spoznanj z obiskov še več. Po-

membrno nalogo. Delujejo enotno in akcijsko, večjih težav ni, treba pa bo dopolniti obrambni načrt KS. Civilna zaščita je imela več uspešnih vaj, svoje delo pa bo še izboljšala tudi z novimi skladiščnimi prostori, ki bodo adaptirani še letos, in z novo opremo.

REZULTATI OBISKOV V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

V središču — človek

Objavljamo preostali del analize obiskov v krajevnih skupnostih občine Ljubljana Center. Gradivo je namenjeno široki razpravi, v kateri bo dobrodošla sleherni pobuda in pripomba naših delovnih ljudi in občanov — izhajajoč iz dejstva, da je njim v prvi vrsti tudi namenjena. Sleherni naš delovni človek in občan bo lahko prek svojih delegatov povedal svoje pobude, o katerih bodo ob gradivu razpravljali tudi v občinski skupščini.

10. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

V KS Stara Ljubljana, kjer smo to vprašanje še posebej obravnavali, je bilo mnogo storjenega. Vsaka hiša ima verjenika civilne zaščite, kar se je uspešno odražalo ob številnih akcijah. Vključenost občanov je zelo visoka, njihova zavest in pripravljenost sodelovanja prav tako. To je rezultat dolgoletnih naporov pri podružbljanju ljudske obrambe in družbene samozaščite in s tem v zvezi pri izobraževanju krajanov. Storjeni so tudi

prvi uspešni koraki pri povezovanju z združenim delom glede ljudske obrambe in družbene samozaščite, kar se odraža tudi v skupnih programih. S predvajanjem in konkretnimi akcijami se to področje krepi v vsakdanjem življenju krajanov.

V KS Stari Vodmat je ljudska obramba in družbena samozaščita vtakana v vse pore družbenopolitičnega delovanja na terenu. Razporeditev občanov se zelo ugodno kaže ob akcijah, ob udeležbi in zavzetosti na predavanjih o obrambi in zaščiti, ki jih imajo zadnjih 7 let. Tudi narodna zaščita, ki je bila letos aktivirana 6 krat, lani pa še več, je opravila po-

membrno nalogo. Delujejo enotno in akcijsko, večjih težav ni, treba pa bo dopolniti obrambni načrt KS. Civilna zaščita je imela več uspešnih vaj, svoje delo pa bo še izboljšala tudi z novimi skladiščnimi prostori, ki bodo adaptirani še letos, in z novo opremo.

S tem v zvezi so v KS Gradišče opozorili, da imajo precej visoko kvalificiranega kadra s tega področja, ki pa ne kaže prave volje, da bi sodeloval, kar vpliva destabilizirano na druge kraje, zlasti na sestanovalec v isti hiši.

Nasplošno lahko trdimo, da smo pri ljudski obrambi in družbeni samozaščiti v zadnjih letih dosegli velik napredek, da se sicer ob konkretnem pokažejo manjše pomankljivosti, ki jih pa sproti odpravljajo. To je področje, kjer je še največ doseženega pri povezovanju KS z združenim delom in med KS. Stopnja osveščenosti delovnih ljudi in občanov je dokaj visoka, seveda pa to še ne pomeni, da si ne bi morali prizadevati, da bi jo dvignili na še višjo raven.

Vsekakor pa velja s tem v zvezi ponoviti stališča letošnje problemske konference o družbeni samozaščiti, ki je izoblikovala takšna stališča za prihodnje delo:

— problemska konferenca krajevnih skupnosti v občini Ljubljana Center podpira stališča republiške konference o vprašanju družbene samozaščite

— krajevne konference SZDL se morajo s svojimi programi aktivno vključevati

v podružbljanje družbene samozaščite v krajevnih skupnostih;

— hišno samoupravo je potrebno postopoma usposobiti za izvrševanje nalog družbene samozaščite v taki meri, da bo podružbljanje seglo do slehernega stanovalca v hiši;

— pri organiziranju družbene samozaščite v krajevni skupnosti je potrebno posvetiti vso pozornost usklajevanju in vključevanju programov organizacij združenega dela v programe krajevnih skupnosti;

— pri izvrševanju nalog družbene samozaščite v krajevni skupnosti je potrebno posvetiti vso pozornost vsebini nalog, ki morajo biti točno določene in v skladu s programi družbene samozaščite v krajevni skupnosti.

11. ANALIZA

Statutov krajevnih skupnosti v občini Ljubljana Center

Ustava SRS določa, da delovni ljudje in občani s statutom opredelijo skupne potrebe, interese in naloge na posameznih področjih skupnega življenja in dela. Krajevne skupnosti tako v statutu določijo predvsem:

— pravice in dolžnosti krajevne skupnosti ter način njihovega zadovoljevanja, — območje, organizacijo in organe krajevne skupnosti,

časnost v utrjevanju dohodkovnih odnosov in težave v dogovarjanju so se odražale v samoupravni preobrazbi krajevnih skupnosti. Običajno pravimo, da se združeno delo ne vključuje v krajevno skupnost. Takšne splošne ugotovitve kajpada niso zadostne. V krajevnih skupnostih je potrebno razviti samoupravno planiranje, enote SIS, delo delegacij, stanovanjsko samoupravo – pa bomo bistveno prispevali k uveljavljanju novih družbenoekonomskih odnosov in večji vključitvi združenega dela v krajevno skupnost.

Dve vrsti problemov

● V tem letu je bilo v naših OZD nekaj primerov, resda izjemnih, ko komunisti niso dovolj odločno sodelovali pri razreševanju nepravilnih odnosov v svojem okolju. Ali ste morda ugotavljali, zakaj v takšnih primerih komunisti ne reagirajo skladno s svojo dolžnostjo?

»Ko me to sprašujete, vam lahko rečem, da gre za dve vrsti problemov: ali gre za sprejemanje odločitev na nesamoupraven način ali za nepravilnosti, za slabo, površno izpolnjevanje svojih nalog, svojega dela. V obeh primerih komunisti delujejo premalo zavzeto. Na primer, na področju stanovanjske samouprave v Ljubljani že dalj časa stagniramo, srečujemo se z elementi nereda in anarhije, podobno je bilo ob zadnjem čiščenju snega, posebno s pločnikov, podobno se dogaja pri nekaterih preskrbovalnih akcijah (kruh, kava, bencin) kar vse moti in spravlja občine v nejevoljo.

Ko omenjam nesamoupravno sprejemanje ali zavračanje pomembnih odločitev mislim na tiste, za katerimi formalno stoje samoupravni organi, kot naprimer pri raznih integracijah, združevanju dela in sredstev, reelekcijah poslovnih organov, a kjer prihaja do spopada med naprednimi in nesamoupravnimi odločitvami. V teh primerih, ko gre za odločanje ozkih skupin, včasih za sprego političnega vodstva in tehnokracije v združenem delu, ko v imenu grupolastiškega, podjetniškega inte-

resa manipulirajo z delavci in jih mobilizirajo proti samoupravni preobrazbi. Kot veste, v takšnih primerih OK ZKS energično ukrepa, zahteva od OO ZK, da odkrito in odprto obravnavajo tako obnašanje komunistov; od komunistov v sindikatih, občinski skupščini in izvršnem svetu, pri družbenem pravobranilstvu samoupravljanja in drugod pa, da ukrepajo v okviru svojih pooblastil preko političnega sistema, katerega del so.

Komunisti tudi tam, kjer bivamo

● V krajevnih skupnostih smo tudi ob akciji »91 krajevnih skupnosti« slišali, da so komunisti, ki so organizirani na terenu, motor družbenopolitičnega delovanja. Pač pa se v krajevno delo premalo vključujejo komunisti, ki so organizirani v združenem delu. Kako naj bi poživili njihovo delo tudi v krajevni skupnosti?

»Naše krajevne skupnosti morajo ustavno zaživeti, komunisti pa smo dolžni, da del svoje aktivnosti izžarevamo tudi tam, kjer stanujemo. Včasih se nekateri pritožujejo, češ, naše osnovne organizacije v krajevnih skupnostih so »stare«, zato manj aktivne in podobno. To sicer res velja za OO ZK v tistih KS, ki se še niso pomembneje preobrazile v skladu z ustavo. Ko bomo namreč šli v krajevni skupnosti za »svoje« tudi vse osnovne organizacije ZK, sindikate, ZSM itd. v OZD s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti, vse delegatsko dogajanje v razmerju do občinske skupščine in vseh SIS, upošteva socialno kulturno, komunalno, zdravstveno, obrambno in družbenosamozaščitno aktivnost itd., potem bo vsa širina družbenopolitičnega dela bolj razvidna, potem bomo šli za svoje tudi aktivnosti, ki se odvijajo v združenem delu, samoupravnem sporazumevanju, stanovanjski samoupravi itd. Povedati hočem, da je terenska osnovna organizacija ZK samo ena izmed številnih osnovnih organizacij, ki jih imamo v KS. Tehtnejše je v takem primeru vprašanje, ali so vključeni v krajevno de-

lo tudi tisti komunisti, ki niso tam zaposleni, ki pa tam stanujejo, v skladu z interesi, ki jih imajo kot je seveda pomembno, koliko so se krajnom približale družbenopolitične organizacije tudi preko drugačne organiziranosti. Storjeni so prvi pomembni koraki v smeri večje aktivizacije zborov stanovalcev, hišnih svetov, uličnih odborov, sekcij SZDL, katerih se bomo morali več posluževati, v ZK pa aktivov in drugih oblik akcijskega povezovanja. V ZK morata biti gonilna sila tega povezovanja osnovna organizacija in svet ZK v KS.

Maščevanje formalizma

● Za našo občino, pa ne le zanjo, je značilno, da zlasti ob novogradnjah »vzkipi« neposredno prizadeti občani. O posledicah takega ravnanja ne bi govorili, saj so dobro znane, vendar, ali se lahko vprašamo, če je takšna reakcija delno pogojena tudi z delovanjem in obnašanjem ne le strokovnih, marveč tudi družbenopolitičnih dejavnikov, vključno komunistov?

»Do reakcij ljudi prihaja za-

radi različnih vzrokov: včasih smo v demokratičnih postopkih pri razgrnitvah zazidalnih načrtov in na zborih občanov preveč površni, formalni, kar se prej ali slej maščuje. V posameznih primerih izgradnje novih hiš ali sosesk le-te zadevajo ob čisto zasebne interese posameznikov (manj bo prostora, sonca, napoti je garaža), kar nima nič skupnega s tistimi, ki so brez stanovanj, niti z dejstvom, da gre za zazidavo mestnega jedra, kjer ne more biti upoštevan sleherni zasebni interes prebivalcev. Najbolj pogosto slišimo, da ni dovolj zagotovljena ohranitev naravnega okolja. Mnogo težav izhaja tudi iz dosedanje »okostenele« politike načrtovanja prostora, ki je bila preveč odtujena od ljudi, ki je vse prevečkrat v imenu »stroke« odločala o teh vprašanjih. Te pomanjkljivosti moramo odpraviti, prek političnega sistema moramo storiti vse, in to hitro in učinkovito, da posamezni privatnolastiški interesi ne bodo zavirali stanovanjske, poslovne in druge gradnje. Vsako zavlačevanje gradnje na tej podlagi lahko predstavlja hudo škodo, saj zmanjšuje vrednost običajno zelo težko ali celo solidarno

zbranih sredstev. Če se komunist znajde na teh pozicijah, potem se je globoko oddaljil od lika komunista.«

Komunisti v leto 1979

● Kaj bi na pragu novega leta napovedali kot osrednje prizadevanje komunistov v naši občini v leto 1979.

»Nadaljevati bomo morali z naporom za preobrazbo družbenoekonomskih odnosov. V tej smeri bomo začeli podobne aktivnosti v združenem delu in krajevnih skupnostih, kot sta bili »Akcija 100« in »91 KS«. Še več bomo morali storiti za rast materialne moči združenega dela, da bodo povezovanja med proizvodnjo in trgovino hitreje stekla, da utrdimo delovanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja in v tem okviru še posebej delegatskega sistema, da okrepimo samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, storimo nove korake pri podružbljanju ljudske obrambe in varnosti, še posebej pri razvoju množične obrambne vzgoje, da storimo torej vse, kar je v življenjskem interesu delovnih ljudi in občanov.«

Vladimir Jerman
Foto: Marjan Garbajša

- naloge in način dela organov krajevnih skupnosti,
- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi,
- način oblikovanja in sprejemanja programov in planov razvoja krajevnih skupnosti,
- oblike in nosilce samoupravnega sporazumevanja,
- vprašanja, o katerih odločajo na referendumu,
- način zagotavljanja javnosti dela in obveščanja,
- druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevnih skupnosti in življenje delovnih ljudi in občanov v njej.

Tudi zakon o združenem delu je določil odnose v krajevni skupnosti iz dveh razlogov: »prvič, ker zakonitost gibanja in razvijanja socialistične revolucije vztraja, da delavski razred zavlađa – utrdi in razvija svojo oblast na vseh področjih družbenih odnosov od temeljnih organizacij združenega dela do federacije, potemtudi v krajevni skupnosti, in ker se ustava, 10. kongres ZKJ in vse organizirane subjektivne sile pod vodstvom zveze komunistov bojujejo za ureditev in zavarovanje takšnih odnosov v združenem

rezultatih svojega dela, da si zagotove pravico o odločanju in delitvi dohodka, njegovem namenu in trošenju«.

1.

21. člen statuta občine Ljubljana Center določa, da sprejme statut krajevnih skupnosti skupščina delegatov krajevnih skupnosti potem, ko se je poprej v okviru organizacije socialistične zveze delovnega ljudstva organizirala in vodila javna razprava o tem dokumentu. Statut krajevnih skupnosti je sprejet, če je zanj glasovalo 2/3 vseh delegatov skupščine krajevnih skupnosti.

V skladu s statutom občine so bili v letu 1978 sprejeti statuti v krajevnih skupnostih Gradišče, Poljane, Prule, Stara Ljubljana in Stari Vodmat. Statut krajevnih skupnosti Kolodvor in statutarni sklep krajevnih skupnosti Ajdovščina, sprejeta v letu 1978 ter statut krajevnih skupnosti Tabor, sprejet v letu 1976, pa so bili sprejeti na zborih delovnih ljudi in občanov, kar ni v skladu s 142. členom ustave SRS.

2.

Dokaj dobro so v statutih opredeljene temeljne pravice in dolžnosti delovnih

3.

Vsi statuti v uvodnih določbah ustrezno opredeljujejo območje, na katerem se delovni ljudje in občani za uresničevanje skupnih interesov in potreb ter opravljanja skupnih nalog samoupravno organizirajo v krajevno skupnost.

Izhodišča za samoupravno organiziranost v vseh krajevnih skupnostih izhajajo iz enotnih temeljev. Glede na to, da so tudi socialno-ekonomske okoliščine ter interesi v krajevnih skupnostih in v občini dokaj identični. Tako so v vseh statutih opredeljene naslednje oblike in organi samoupravljanja:

- zbor delovnih ljudi in občanov,
- zbor stanovalcev,
- referendum,
- javna razprava in anketa,
- skupščino delegatov krajevnih skupnosti oziroma zbor delegatov krajevnih skupnosti (krajevna skupnost Tabor),
- svet krajevnih skupnosti s svojimi delovnimi telesi – komisije,
- odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, štab teritorialne obrambe in štab civilne zaščite,
- poravnavni svet,
- potrošniški svet in

Zelo neenotno je v statutih opredeljena funkcija zbora delovnih ljudi in občanov, kot oblika osebnega izjavljanja, saj je v enih le-temu prepuščeno odločanje v vseh bistvenih vprašanjih skupnega pomena delovnih ljudi in občanov, (n.pr. v krajevni skupnosti Tabor, Ajdovščina in deloma v krajevni skupnosti Kolodvor), medtem ko je v statutih drugih krajevnih skupnosti skupščina oziroma zbor delegatov pristojen za odločanja o teh vprašanjih.

Zbor delovnih ljudi in občanov ima za svojo skupščino v statutih določeno sicer različno večino, vendar pa ta ne presega desetine delovnih ljudi iz območja krajevnih skupnosti. Ne glede na to, ali nastopa zbor v funkciji odločanja, ali pa samo kot oblika predhodne in javne razprave, takšna večina praviloma ne more izražati skupnih interesov delovnih ljudi in občanov ustrezne krajevnih skupnosti. Zato kaže čim neposrednejše oblike osebnega izjavljanja delovnih ljudi in občanov (zbori po soseskah, zbori stanovalskih hiš in sociološko zaokroženih sredin v posameznih krajevnih skupnostih).

Zbor stanovalcev je v statutih opredeljen samo kot oblika odločanja delovnih ljudi in občanov na področju gospodarjenja s stanovanjskimi hišami v družbeni